

Kursplan för

Klinisk psykologi 1, 22.5 hp

Clinical Psychology 1, 22.5 credits

Denna kursplan gäller från och med vårterminen 2015.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

VT09 , VT10 , VT11 , VT12 , VT13 , VT14 , VT15 , VT16 , VT17 , VT18 , VT20

Kurskod	2PS007
Kursens benämning	Klinisk psykologi 1
Hp	22.5 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Psykologi
Nivå	G2 - Grundnivå 2
Betygsskala	Underkänd (U), godkänd (G) eller väl godkänd (VG)
Kursansvarig institution	Institutionen för klinisk neurovetenskap
Beslutande organ	Programnämnden för Psykologprogrammet
Datum för fastställande	2008-10-30
Reviderad av	Programnämnd 8
Senast reviderad	2014-11-07
Kursplanen gäller från	Vårterminen 2015

Särskild behörighet

Som tillträdeskrav till högre termin gäller att student får restera med högst 15 högskolepoäng från föregående termin och inga poäng får restera från terminer som föregått denna.

Student som underkänts i VFU (verksamhetsförlagd utbildning eller motsvarande) till följd av att studenten visat så allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att klient- eller patientsäkerheten eller klienternas/patienternas/uppdragsgivarnas förtroende för verksamheten/sjukvården riskerats, är behörig till nytt VFU-tillfälle först när den individuella handlingsplanen har fullföljts.

Mål

Moment 1: Samtals- och intervjumetodik 2

Momentet bygger på det introducerande momentet i samtalsmetodik på termin 2.

Efter avslutat moment ska studenten kunna:

- redogöra för centrala principer inom intervju- och samtalsmetodik
- använda sig av dessa principer i rollspelsövningar, som inbegriper både vardagliga och klientorienterade samtal
- beskriva och reflektera över styrkor och svagheter vad gäller egna färdigheter inom samtalsmetodiken

Moment 2: Utredningsmetodik och utlåtandeskrivning

Efter avslutat moment ska studenten kunna:

- beskriva psykologisk utredningsmetodik
- genomföra begåvningsstest för barn (Wechsler Intelligence Scale for Children - WISC) och reflektera över egna färdigheter
- diskutera utredningsresultat utifrån kliniska och vetenskapliga aspekter
- självständigt författa ett utlåtande baserat på WISC
- redogöra för och visa förståelse för vikten av etiska och juridiska överväganden vid utredning och utlåtandeskrivning

Moment 3: Klinisk neuropsykologi

Efter avslutat moment ska studenten kunna:

- definiera och beskriva specifika neuropsykologiska funktioner/dysfunktioner och relatera dessa till kunskap om olika sjukdomar och skador
- redogöra för hur neuropsykologisk kunskap tillämpas vid bedömning/diagnostik och behandling
- beskriva och reflektera över professionella färdigheter och förhållningssätt vid neuropsykologisk bedömning, diagnostik och behandling

Moment 4: Skolbildningar

Efter avslutat moment ska studenten kunna:

- redogöra för psykologiska skolbildningar och reflektera över typiska drag, likheter, skillnader och evidens

Moment 5: Psykopatologi, diagnostik och behandling

Efter avslutat moment ska studenten kunna:

- visa grundläggande färdigheter i diagnostik utifrån det diagnostiska klassifikationssystemet ”Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders” (DSM)
- redogöra för psykiska syndrom hos barn och vuxna med avseende på etiologi, diagnostik och behandling

Moment 6: Verksamhetsförlagd utbildning

- redogöra för klinisk psykologisk verksamhet samt reflektera över etik, juridik och professionellt förhållningssätt inom psykisk hälsovård

Innehåll

Kursen ger en introduktion till området klinisk psykologi. Utifrån en biopsykosocial modell fördjupas kunskap från tidigare kurser och integreras med kliniska färdigheter. Under hela kursen diskuteras etiska och juridiska överväganden vid klinisk psykologisk verksamhet liksom olika aspekter av professionellt

förhållningssätt. Ett scientist/practitioner-perspektiv betonas. Kursen är innehållsmässigt uppdelad i följande sex (6) moment:

Samtals- och intervjumetodik 2, 1.5 hp

Moment 1 inleds med föreläsningar och diskussioner om principer för samtals- och intervjumetodik samt för- och nackdelar med olika förhållningssätt. Exempel ges från vardagliga, kliniska och forskningsrelaterade situationer. Studenterna får öva på centrala principer för samtal i rollspel som inbegriper både vardagliga situationer och klientsituationer. De förväntas reflektera över professionell utveckling inom samtalsmetodiken med hjälp av återkoppling från lärarna.

Utredningsmetodik och utlåtandeskrivning, 4.5 hp

Inom ramen för moment 2 får studenten bekanta sig med psykologiska (inklusive neuropsykologiska) tester. Momentet ger kunskap om utredningsförfarandet, vilka tester som finns till psykologens förfogande, principer för att administrera tester, psykometriska aspekter (reliabilitet, validitet och normer), utlåtandeskrivning, juridik och etik. Under momentet kommer studenterna att tillägna sig praktiska färdigheter avseende WISC och ett antal andra utredningsinstrument.

Klinisk neuropsykologi, 4.5 hp

I moment 3 sammanfattas och vidareutvecklas tidigare förvärvad kunskap i kognitiv neurovetenskap och dess koppling till neuropsykologi. Momentet ger studenten en biopsykosocial förklaringsmodell till neuropsykologiska dysfunktioner och förståelse för hur sådan kunskap tillämpas i neuropsykologiskt utrednings- och behandlingsarbete. Ett studiebesök görs på en enhet inom området.

Skolbildningar, 3 hp

I moment 4 presenteras olika psykologiska skolbildningar utifrån historiska och aktuella perspektiv. Begreppet evidens och forskningsmetoder inom klinisk psykologi diskuteras.

Psykopatologi och diagnostik, 7 hp

I moment 5 introduceras studenterna i användningen av det diagnostiska klassifikationssystemet (DSM) för psykiska störningar. Psykiska syndrom hos barn, ungdomar och vuxna behandlas. I ett grupparbete fördjupar studenterna sin kunskap om en psykisk störning och delar denna kunskap med övriga studenter genom en muntlig redovisning och en posterpresentation.

Verksamhetsförlagd utbildning, 2 hp

Momentet innehåller en auskultation vid en mottagning där psykisk hälsovård bedrivs. Etiska, juridiska och professionella aspekter på psykisk hälsovård diskuteras under momentet.

Arbetsformer

Undervisningen består av lärarledda föreläsningar, nätföreläsningar, filmvisning, diskussionsseminarier, grupparbeten, rollspel med återkoppling, självskattning av egna färdigheter, reflektionsblad och studiebesök/auskultation. Vissa av dessa inslag är obligatoriska (ej examinerande) arbetsformer som bidrar till att uppnå lärandemålen för de olika kursmomenten. Kursansvarig bedömer om och i så fall hur frånvaro från obligatoriska utbildningsinslag kan tas igen. Innan studenten deltagit i de obligatoriska utbildningsinslagen eller tagit igen frånvaro i enlighet med kursansvarigs anvisningar kan inte studieresultaten slutrapporteras. Frånvaro från ett obligatoriskt utbildningsinslag kan innebära att studenten inte kan ta igen tillfället förrän nästa gång kursen ges. Under auskultationen gäller 100% närvaro vid auskultationsplatsen. VFU-ansvarig lärare ordnar auskultationsplats till ordinarie auskultation. Vid frånvaro hänvisas studenten till kursansvarig lärare för mer information.

Examination

Moment 1: Samtals- och intervjumetodik 2, 1,5 hp

Kursmomentet examineras genom

- 1) rollspel
- 2) skriftlig inlämningsuppgift

På detta moment ges något av betygen Godkänd/Underkänd. För betyget Godkänd (G) krävs G på examinationsuppgift 1 och 2 och närvaro på obligatoriska undervisningsmoment enligt anvisningar i schema.

Moment 2: Utredningsmetodik och utlåtandeskrivning, 4,5 hp

Kursmomentet examineras genom

- 1) individuell administration av WISC-IV-testning (praktisk examination)
- 2) muntlig och skriftlig redovisning av gruppuppgift (testverkstad)
- 3) skriftlig inlämningsuppgift, barntestning
- 4) skriftlig inlämningsuppgift, utlåtandeskrivning

På detta moment ges något av betygen Godkänd/Underkänd. För betyget Godkänd (G) krävs G på examinationsuppgift 1, 2, 3 och 4, närvaro på obligatoriska undervisningsmoment enligt anvisningar i schema, genomförd barntestning, genomförd observation av barntestning.

Moment 3: Klinisk neuropsykologi, 4,5 hp

Kursmomentet examineras genom

- 1) skriftlig tentamen
- 2) skriftligt PM

På detta moment ges något av betygen Godkänd/Underkänd. För betyget Godkänd (G) krävs G på examinationsuppgift 1 och 2 samt närvaro på obligatoriska undervisningsmoment enligt anvisningar i schema.

Moment 4 Skolbildningar, 3 hp

Kursmomentet examineras genom

- 1) skriftlig inlämningsuppgift
- 2) skriftligt eller muntligt seminarium

På detta moment ges något av betygen Godkänd/Underkänd. För betyget Godkänd (G) krävs G på examinationsuppgift 1 och 2 samt närvaro på obligatoriska undervisningsmoment enligt anvisningar i schema.

Moment 5 Psykopatologi och diagnostik, 7 hp

Kursmomentet examineras genom

- 1) muntlig och skriftlig redovisning av grupparbete (poster)
- 2) muntligt seminarium (diagnosverkstad)
- 3) skriftlig tentamen

För betyget Väl Godkänd (VG) på moment 5 krävs G på examinationsuppgift 1 och 2 samt VG på examinationsuppgift 3 samt närvaro på obligatoriska undervisningsmoment enligt anvisningar i schema. För betyget Godkänd (G) krävs G på examinationsuppgift 1, 2 och 3 samt närvaro på obligatoriska undervisningsmoment enligt anvisningar i schema.

Moment 6: Verksamhetsförlagd utbildning, 2 hp

Kursmomentet examineras genom

- 1) skriftlig inlämningsuppgift

På detta moment ges något av betygen Godkänd/Underkänd. För betyget Godkänd (G) krävs G på examinationsuppgift 1 samt deltagande i den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) enligt anvisningar i schema.

För betyget Godkänd på hela kursen krävs minst betyget G på alla examinationsuppgifter under momenten 1, 2, 3, 4, 5 och 6.

För betyget Väl Godkänd på hela kursen krävs G på moment 1, 2, 3, 4 och 6 samt VG på moment 5.

Begränsning av antalet examinationstillfällen

Student som ej är godkänd efter ordinarie provtillfälle har rätt att delta vid ytterligare fem provtillfällen. Om studenten genomfört sex underkända prov ges inte något ytterligare tentamenstillfälle. Som provtillfälle räknas de gånger studenten deltagit i ett och samma prov. Inlämning av blank skrivning räknas som provtillfälle. Provtillfälle till vilket studenten anmält sig men inte deltagit räknas inte som provtillfälle.

Vad gäller auskultationen, som är verksamhetsförlagd utbildning (VFU), begränsas antalet gånger en student har rätt att auskultera (och därmed examineras) till två (2) gånger. För mer detaljerad information, se Riktlinjer vid examination, framtaget av Karolinska Institutet.

Riktlinjer vid underkännande

Kursansvarig kan med omedelbar verkan avbryta en students auskultation om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att klient- eller patientsäkerheten eller patienternas/klienternas/uppdragsgivarnas förtroende för verksamheten/sjukvården riskeras. När auskultationen avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett kurstillfälle är förbrukat. I sådana fall ska en individuell handlingsplan upprättas, där det framgår vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till nytt kurstillfälle.

Övergångsbestämmelser

Övergångsreglerna följer KIs lokala riktlinjer för examination.

Övriga föreskrifter

Kursutvärdering sker enligt KIs lokala riktlinjer. Resultat och eventuella åtgärder återförs till studenterna på kurswebb.

Litteratur och övriga läromedel

Hela kursen

Obligatorisk litteratur

Sverne Arvill, Ebba

Etik och juridik för psykologer och psykoterapeuter

4 uppl : 2010

ISBN:978-91-44-06628-8 LIBRIS-ID:11790095

Används även på senare kurser.

[Sök i biblioteket](#)

Artiklar och annat material kan tillkomma utifrån anvisningar.

Moment 1

Obligatorisk litteratur

D'Elia, Giacomo

Det kognitiva samtalet i vården

Stockholm : Natur och kultur, 2004 - 217, [1] s.
 ISBN:91-27-09823-0 (inb.) LIBRIS-ID:9658766
[Sök i biblioteket](#)

Moment 2

Obligatorisk litteratur

Selander, Ulla-Britt; Nyman, Håkan

Psykologutlåtanden och intyg

2. [uppdaterade] uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2011 - 120 s.
 ISBN:978-91-44-07443-6 LIBRIS-ID:12285545
 Används även på senare kurser.

[Sök i biblioteket](#)

Smedler, Ann-Charlotte; Tideman, Eva

Att testa barn och ungdomar : om testmetoder i psykologiska utredningar

1. utg. : Stockholm : Natur & kultur, 2009 - 279 s.
 ISBN:978-91-27-11692-4 (inb.) LIBRIS-ID:10919498
 URL: [Omslagsbild](#)

[Sök i biblioteket](#)

Testmanualer (finns för utlåning).

Moment 3

Obligatorisk litteratur

Kolb, B.; Whishaw, I. Q.

Fundamentals of human neuropsychology

6th edition : New York : Worth Publicers, 2008

Fördjupningslitteratur

Kognitiv medicin

Wahlund, Lars-Olof; Nilsson, Christer; Wallin, Anders

1. uppl. : Stockholm : Norstedt, 2011 - 448 s.
 ISBN:978-91-1-302322-9 (inb.) LIBRIS-ID:12033738

[Sök i biblioteket](#)

Moment 4

Obligatorisk litteratur

Studenten ska själv välja någon av följande: Counseling and Psychotherapy in Context and Practice, KBT i utveckling, Beteendets ABC, Psykoanalytist orienterad psykoterapi.

Counseling and Psychotherapy Theories in Context and Practice : Skills, Strategies, and Techniques [Elektronisk resurs]

Hoboken : John Wiley & Sons, 2012
 LIBRIS-ID:14724708

Valbar

Kåver, Anna

KBT i utveckling : en introduktion till kognitiv beteendeterapi

Stockholm : Natur och kultur, 2006 - 367, [1] s.

ISBN:91-27-10893-7 (inb.) LIBRIS-ID:10098680

Valbar

[Sök i biblioteket](#)

Ramnerö, Jonas; Törneke, Niklas

Beteendets ABC : en introduktion till behavioristisk psykoterapi

Lund : Studentlitteratur, 2006 - 249 s.

ISBN:91-44-04374-0 LIBRIS-ID:10082183

Valbar

[Sök i biblioteket](#)

Sigrell, Bo

Psykoanalytiskt orienterad psykoterapi : [en introduktion]

Stockholm : Natur och kultur, 2000 - 255, [1] s.

ISBN:91-27-08063-3 (inb.) LIBRIS-ID:8348458

Valbar

[Sök i biblioteket](#)

Fördjupningslitteratur

Öst, Lars-Göran

Kognitiv beteendeterapi inom psykiatri

Stockholm : Natur och kultur, 2006 - 288 s.

ISBN:91-27-10947-X (inb.) LIBRIS-ID:9989145

Används även på senare kurser.

[Sök i biblioteket](#)

Moment 5

Obligatorisk litteratur

MINI-DSM-V är under produktion och kan komma att användas om den blir klar före kursstart.

Butcher, James Neal; Mineka, Susan; Hooley, Jill M.

Abnormal psychology.

Sixteenth edition : - xix, 764 pages

ISBN:9780205944286 (student edition) LIBRIS-ID:17135220

[Sök i biblioteket](#)

MINI-D 5 : diagnostiska kriterier enligt DSM-5

Pilgrim Press, 2014 - 410 s.

ISBN:9789198997916 LIBRIS-ID:17238133

[Sök i biblioteket](#)

Moment 6

Obligatorisk litteratur

Se obligatorisk litteratur under rubriken Hela kursen